

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Sacramentis in Genere, & duobus primis in specie

Bosco, Jean a

Lovanii, 1665

Conclusio I. Sacramentum congruentissimè ad usum modernum Ecclesiæ definitur: Res, vel cæremonia sacra, sensibilis, legitimè ac stabiliter instituta ad significandam veram sanctitatem, vel gratuitum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73340)

consequendam sufficere; anathema sit.

3. Porro absurditas hujus acceptionis ostenditur Primò ex Baptismo parvulorum, dum enim Lutherani baptizant suos parvulos non excitant in eis statim fidem: dicere autem cum Luthero parvulis tunc concedi usum rationis, est asserere continuum miraculum sine ullo ejus indicio.

Et certè si hoc foret verum, graviter tunc peccarent, ejulando, renitendo, & quantum in ipsis est subrahendo se ablu-tioni, teste D. Augustino epistola 106. ibi.

Quandoquidem tantum beneficium (regenera-tionis) non solum non libentibus (parvulis) ve-rum etiam reluctanter datur, quod eis ad magnum imputaretur sacrilegium, si iam in ipsis aliquid valeret voluntatis arbitrium. Imo Baptismus eorum esset invalidus, ut inferius edissero sect. 8. C. onc. 1.

Et quamvis in Baptismo adutorum soleant pramittere concionem excitativam fidei, ea tamen in multis idiotis non habet effectum; neque in Catholicis, qui talem fidem non eliciunt dum baptizantur, & tamen baptizantur validè etiam in sententia Lutheri & Calvinii, qui proinde eos non rebaptizant, si declinent ad eorum sectam. Adde multa esse per quæ commodiùs fides excitari possit, quæ tamen ab ipsis non dicuntur Sacramenta, ut sunt observantia mandatorum Dei, & alia pia opera.

Ostenditur Secundò ex generali institu-tione Sacramentorum, etiam pro reprobis; alioquin non bene Christus præcepisset Apostolis suis Matth. 28. v. 19. Docere omnes gentes baptizantes eos in nomine Pa-tris, & Filii, & Spiritus Sancti. Quis enim ambigat multos ex Gentibus fuisse vocatos, paucos verò electos? Si à me, inquit D. Aug. lib. de corrept. & grat. cap. 8. quaratur, cur eis Deus perseverantiam non dederit, qui-bus eam, qua Christianè viverent, dilectionem dedit, me ignorare respondeo. Si Christianè vivit, qui perseverantiam non accepit, quid ni validè & licitè suscipiat Sacramenta?

Argumenta hereticorum, eorumque so-lutiones, vide apud Bellarminum lib. 1. de Sacramentis cap. 17. Nunc pro doctrina Catholica erit

caremonia sacra, sensibilis, legitimè ac stabiliter insti-tuta ad significandam ve-ram sanctitatem, vel gra-tuitum Dei effectum, & ad conferendam, vel eam, vel saltem convenientem sta-tui Ecclesiæ tunc exi-stentis.

H A c definitione seu descriptione con-tinentur omnia & sola, quæ hodie ab Ecclesia pro Sacramentis sive novis, sive veteribus habentur. Explico singulas ejus partes.

Res, vel caremonia sacra. Per rem intel-lige Sacramentum Eucharistiæ, quod con-sistit in re permanente, speciebus scilicet consecratis; per caremoniam reliqua Sacra-menta, quæ solummodò sunt actiones ali-quæ transeuntes.

Illa autem res, vel caremonia dicitur sacra, quæ à Deo instituta est ad suum cul-tum. Defectu hujus sanctitatis non fue-runt Sacramenta veteris legis, manna & aqua miraculosè ex petra in deserto data, transitus maris rubri, & nubes, quæ du-cebat filios Israël per desertum; quamvis teste Apostolo 1. Cor. 10. significaverint spirituales ablu-tionem, potum & cibum; adeoque nostrum Baptisma, & Sacramen-tum Eucharistiæ; exhibebantur quippe so-lùm ad usum illius populi. Quamquam & alià ratione excludi possint; quia nimirum nullam contulerint sanctitatem.

Propter eandem rationem Martyrium non est Sacramentum novæ legis: enim- verò si spectetur ut est actio inferentis, est illicitum homicidium, & à Deo prohibi-tum: si verò ut passio sustinentis, indubiè placet Deo in tantùm ut quasi ex opere operato conferat gratiam sanctificantem. Ast ubi Deus illam passionem instituit ad sui cultum? Quin imò putant aliqui nec institui potuisse, cum ad illud perveni-ri non possit sine actione intrinsecè mala.

Contra: mors Christi fuit verum Sacri-ficium adeoque instituta ad cultum Dei; quid ni ergo & passio, & mors Martyrum potuerit institui? Ad rationem dico, aliud esse, Deum providere peccata, eaque ordi-nare ad suum cultum; aliud de peccatis providere, eorumque effectus bonos insti-tuere in protestationem divinæ excellen-tiæ: Multum siquidem diversum est, quod in

Definitio Per partes explicatus.

Est res sacra, à Deo instituta ad cultum suum.

Hinc varia veteris legis excluduntur. 1. Cor. 10.

Propter & Martyrium.

Quod aliqui putant nec institui potuisse.

Sed mala, cum mors Christi instituta fuerit ad Dei cultum.

s. Leo maligni-

CONCLUSIO PRIMA.

Sacramentum congruentissi-mè ad usum modernum Ecclesiæ definitur: Res, vel

malignitate Iudaorum est præcognitum, & quod in Christi passione est dispositum, inquit D. Leo ser. 15. de passione. Et Sanctus Prosper ad excerpta Genuen. dub. 7. Herodes & Pilatus & populus Israël fecerunt quanta manus Dei, & consilium prædestinavit fieri. Si mors Christi fuit prædestinata & ordinata in protestationem summæ Dei potestatis in mortem & vitam, quæ tamen sine crimine non erat complenda; nihil impedit actio Tyranni intrinsecè mala, quin similiter bona passio Martyris ad cultum Dei potuerit institui.

Non fuisse autem martyrium sic institutum satis probatur ex martyrio Innocentium.

Verumtamen non fuisse sic institutam, ut per modum signi sacri conferret gratiam iustificantem ex opere operato, satis probatur ex Martyrio Innocentium; quippè ad valorem Sacramenti requiritur intentio ministri, utique faciendi quod facit Ecclesia. Et hæc ubi? Certè non in Tyranno, qui in hoc unicum collimat, ut occidat & perdat, ac occidendo contra Ecclesiam prævaleat: non etiam in ipso Martyre, qui potest defectu usus rationis esse incapax propriæ voluntatis. Plura de hac re disp. 2. sect. ultimâ quæ est de Martyrio.

6. Sacramentum est res sensibilis, saltem secundarij.

Sequitur in definitione *ly sensibilis*: aliquo scilicet sensu externo, saltem secundarij ratione alterius, cui substat. Et quidem de facto Deum instituisse signa sensibilia, non est qui dubitet.

Ex varijs congruentijs hujus institutionis, unam adfero, quæ fundatur in unitate Ecclesiæ visibilis; quia nimirum Dei cultores erant in unam visibilem Ecclesiam congregandi, & discernendi à Gentilibus; impossibile autem est homines convenire in unam sive veram, sive falsam Religionem sine signis sensibilibus, utpotè qui mutuos internos conceptus percipere nequeant, propter dependentiam intellectus à phantasmate.

Rationem tamen Sacramenti non repugnantem signis sensibilibus, plerique docent.

Quòd autem ratio Sacramenti non repugnet signo insensibili, v. g. piæ cogitationi Angeli vel hominis, à plerisque docetur; quamvis negent fore Sacramentum ejusdem rationis cum illis, quæ de facto instituta sunt; nam potius esset Sacramentum divinum vel Angelicum, quàm humanum; quandoquidem homines per tale signum non possent, ut dictum est, in unam aliquam Religionem colligi & convenire; neque certi possent esse se suscepisse illud Sacramentum; cum actum aut habitum internum non satis cognoscant.

Tota res Sacramenti in tali signo invenitur.

Quidquid sit de nomine, clarum est, quòd tota res Sacramenti in tali signo inveniretur, scilicet significatio & collatio gratiæ: quòd enim illa significatio sit ref-

pectu hominum, vel Angelorum, aut Dei, non videtur includi in essentia Sacramenti. Porò Theologi locuti sunt secundum id, quòd de facto contingit, & quòd congruum erat, ut fieret.

Defectu sensibilitatis potest excludi ab hac definitione contritio, cui ex promissione divina infallibiliter annectitur gratia sanctificans; licet enim se quandoque prodatur externus, istud tamen sensibile signum impertinens est ad effectum gratiæ; quippè contritio merè interna æquè efficax est. Equidem non idèò contritio efficit, quia significat; sed potius è converso, idèò significat, quia efficit; quemadmodum causa naturalis significat suum effectum.

Tertia pars definitionis est: *Legitimè ac stabiliter instituta*. Legitimè quidem; quia non cujuscvis est instituire Sacramenta, ut constabit sect. sequenti: *stabiliter* verò; quia cum Sacramenta sint quedam ceremoniæ sacræ & communes, per quas fideles in unam Ecclesiam coalescant distinctam à cæteris institutis, necesse est, quòd permanent, quamdiu permanet idem Ecclesiæ status.

Quòd addo; quia Sacramenta veteris legis modò desierunt, quemadmodum & ipsa lex vetus desijt esse; verum sicut interitus legis veteris non obstat stabilitati requisitæ ex communi sententia ad rationem legis propriè dictæ; ita neque interitus Sacramentorum legis Mosaicæ aufert ab illis rationem propriè dicti Sacramenti pro tempore & loco, quo lex vetus obligavit. Sufficit igitur stabilitas respectiva pro loco, tempore, ac personarum circumstantijs.

Et hinc gesta Patriarcharum, quantumcumque res sacræ præfigurarent, non fuerunt tamen Sacramenta vetera, quia non fuerunt ceremoniæ institutæ ut stabiliter, & ordinatæ lege frequentarentur. Similiter ablutio pedum, insufflatio in Apostolos, verba dicta paralytico *Remittuntur tibi peccata tua*, quibus Christus usus est ad sanctificandum, non solent vocari Sacramenta novæ legis; quia non sunt stabili usu ad sanctitatem significandam & conferendam instituta.

Obijcit Cardinalis Lugo de Sacramentis disp. 1. sect. 3. n. 49. Sicuti Sacramenta pertinent ad cultum Dei, quem Ecclesia exhibet, sic & sacrificia: unde non minus debent convenire fideles in modo & ritu sacrificiorum, quàm in Sacramentis; & tamen in novo testamento Christus sacerdos ex præcepto Patris obtulit sacrificium cruentum in cruce, quòd non transijt in exemplum, neque stabilitum fuit per legem

Defectu sensibilitatis potest excludi contritio.

7. Sacramentum est res legitime ac stabiliter instituta.

Defectu potestioris conditionis gesta Patriarcharum, ablutio pedum &c. excluduntur.

Nec obstat quòd sacrificij cruentum non fuerit stabilitum; Lugo.

Secl. I. De essentia Sacramenti. Conclus. I. 7

gem permanentem: ergo similiter posset Deus instituire aliquod Sacramentum extraordinarium pro una vice, quod pertineret etiam ad cultum Dei.

Respondeo concedendo totum; verumtamen quemadmodum sacrificium cruentum non solet vocari sacrificium novæ legis; quia in lege nova non stabiliter institutum; ita neque sacrificium extraordinarium, quamvis rem Sacramenti novæ legis contineret, efficaciam videlicet & significationem gratiæ sanctificantis; nomine tamen illo nec deberet, nec posset gaudere. Colligo; quia ipsa lex nova secundum omnes dicit permanentiam & stabilitatem; ergo etiam Sacrificium & Sacramentum, quæ sunt quasi fundamentum & substantia legis novæ.

Quarta pars: Ad significandam veram sanctitatem, vel gratuitum Dei effectum. Ex quo apparet Sacramentum esse sacrum, non solum ratione principii à quo, & finis ad quem; verum etiam ratione significati, quod est sanctitas spiritualis hominis, vel accidentaliter sive inherens, ut est gratia justificans, & auxilia gratiæ actualia; vel substantialiter sive subsistens, qualis est ipse auctor gratiæ Christus Dominus, qui significatur per illam particulam, gratuitus Dei effectus, de quo conclus. sequenti.

Jam autem Sacramenta significare gratiam docet Trident. sess. 7. can. 6. *Si quis dixerit Sacramenta nova legis non continere gratiam, quam significant &c.* De Sacramentis veteribus ita loquitur Eug. IV. in decreto sive institutione Armenorum: *Nova legis septem sunt Sacramenta &c. quæ multum à Sacramentis differunt antiquæ legis; illa enim non causabant gratiam, sed eam solum per passionem Christi dumtaxat figurabant.* Quod testatur Apostolus 1. Cor. 10. v. 4. *Bibebant autem de spiritali consequente eos petra, petra autem erat Christus &c.* Et infra v. 11. *Omnia in figura contingebant illis.*

Additur pro fine definitionis: *Et ad conferendam vel eam, vel saltem convenientem statui Ecclesie tunc existentis.* Quippe Sacramentum non modò debet esse Sacramentum ex parte rei significatæ, sed etiam in se; hoc est, debet illos qui suscipiunt aliquo modo sanctificare, vel vera sanctitate, vel legali & convenienti illi statui, in quo habet rationem Sacramenti.

Fundatur in vi nominis: nam Sacramentum dictum est à sacrandò, sive initiando, vel consecrando; siquidem idem significat quod *mysterium*; hoc autem ex prima sua origine significat aliquid ad Re-

ligionem pertinens, quo homines sanctificantur & consecrantur. Procedit enim à verbo Græco *μυστήριον*, quod latinè est, *initiari sacris*. Inde, inquit D. Aug. lib. 15. de Civit. cap. 26. *Sacramenta manarum, quibus credentes initiantur*, id est, consecrantur sive sanctificantur. Certum autem est illa omnia quibus homines consecrantur, adferre illis aliquam sanctitatem saltem imperfectam.

Igitur sicuti status veteris legis erat figura status gratiæ, sic ei conveniebat, & propria erat sanctitas quædam, quæ erat umbra veræ sanctitatis, & consistebat in quibusdam justitijs carnis, ut docet Apostolus ad Heb. 9. putà in carentia legalis immunditiæ, quæ contrahèbatur ex contactu mortui, & similis, & per lustrationes præscriptas diluebatur: at vera sanctitas non pertinebat ad veterem legem ut sic; nec acquirebatur per cæremonias legales ut sic, sive ut pertinentes ad vetus testamentum; sed per opera pia ex contritione seu charitate profecta, & quatenus illas cæremonias piè & ex fide in Christum obibant, & sic quodammodò spectantes ad novum testamentum, ut fusiè D. Aug. lib. 3. contra duas epistolas Pelag. cap. 4. *Contra verò statui gratiæ vera sanctitas propria est, desinentibus jam umbris.* Joann. 1. v. 17. *Lex per Moysen data est, gratia & veritas per Jesum Christum facta est.*

Hinc excluduntur à ratione Sacramenti Primò Sacramentalia, v. g. aqua benedicta, benedictio Abbatis & Abbatissæ, prima tonsura, Professio religiosa &c. quæ licet significant & conferant aliquam sanctitatem; non tamen convenientem statui præsentis Ecclesie, id est, gratiam justificantem.

Enimverò cum Sacramenta sint signa practica alicujus sanctitatis, quæ populus Dei ab alijs distinguitur; necessario debent practice significare, & suo usu conferre sanctitatem statui illius populi propriam; unumquodque enim per id quod est sibi proprium, & in suo esse constituitur, & ab alijs distinguitur; atque ita Sacramenta nova & vetera per hoc in suo esse constituuntur & inter se distinguuntur, quòd utraque ex opere operato sanctitatem suo statui propriam conferant.

Excluduntur Secundò Sacrificia veteris legis, præsertim ea, quæ non fiebant ad expianda certa peccata talibus vel talibus cæremonijs. Queris rationem limitationis? Non video, inquit Lugo dis. 1. de Sacramentis n. 12. cur illa (quæ videlicet fiebant ad expianda peccata talibus vel talibus cæremonijs)

Quia nec solet vocari sacrificium novæ legis.

8. Sacramentum est res instituta ad significandam veram sanctitatem vel gratiam Dei effectum.

Significat gratiam probatur. Trident.

Forem.

1. Cor. 10.

9. Explicatur ultima definitio.

S. Aug.

Hebr. 9.

S. Aug.

Joan. 1.

Per illam excluduntur Primò Sacramentalia.

10. Secundò sacrificia veteris legis.

Licet cur omnia excludenda, non videat Lugo.

caeremonijs) non debuerint appellari Sacramenta. Nam imprimis significabant veram sanctitatem nobis dandam per mortem Christi & redemptionem crucis, & simul conferebant aliquam sanctitatem & expiationem in suo usu legalem ijs, quibus applicabantur, quem effectum habebant infallibiliter ex divina institutione. Ita Ille contra Suarium de Sacramentis disp. 1. sect. 1.

Qui respondet: Sacrificium quidem & Sacramentum convenire in ratione signi sacri, tam ex parte caeremoniae, quia utrumque esse debet caeremonia religiosa; quam ex parte rei significatae, quia in utroque esse debet res sacra: differre tamen; in re significante; quia Sacrificium continet supremum Dei cultum, id est, immediatè instituitur & refertur ad tribuendum cultum Deo, quocumque titulo Religionis, vel iustitiae tribuatur: Sacramentum verò immediatè refertur ad ipsos cultores Dei, quos disponit seu sanctificat ad cultum Dei. Undè fit ut Sacrificium consistat in actione aliqua seu oblatione, quae ad Deum refertur: Sacramentum autem in receptione, seu quasi passione, quae in Dei cultoribus aliquo modo suscipiatur. Et hinc etiam oritur ut idem Sacrificium possit à multis offerri, & omnibus prodesse; unum verò Sacramentum, seu usus Sacramenti tantùm in uno recipiatur, eique tantùm profit. In re autem significata differunt: quia Sacrificium per se & ex intrinseca ratione sua solùm requirit, ut significet divinam excellentiam & cultum, qui illi praestatur; Sacramentum verò potius ordinatur ad significandam sanctificationem eorum, qui Deum colunt. Haec tamen Suarius.

Sed contrà, inquit Card. suprà n. 13. licet Sacrificium ordinetur ad significandum cultum Dei; non tamen repugnat, quòd ipsemet cultus Dei rursùs assumatur ad significandam sacramentaliter sanctificationem ipsius colentis Deum; sic enim de facto actus contritionis, qui de se tendit in Deum & ejus bonitatem, est pars Sacramenti Pœnitentiae, & assumitur ad significandam hominis pœnitentis sanctificationem. Item forma extremæ Unctionis est deprecatio, & per consequens actus orationis & religionis ordinatus de se ad colendum Deum: & tamen hic ipse actus religionis, & cultus Dei assumitur ad significandam sacramentaliter sanctificationem, quam operatur in aegrotò, qui ungitur. Cur ergo non poterit similiter aliquod Sacrificium, quod ex se esset cultus Dei &

ordinatum ad significandam Dei excellentiam, assumi tamen ad significandam sacramentaliter (hoc est, ad significandam & ex vi significationis conferendam) sanctificationem illius, cui applicatur? Etenim si Sacerdoti pœnitenti pro sacramentali pœnitentia injungatur oblatio Sacrificij; tunc Sacrificium novae Legis, utpotè pars integralis Sacramenti Pœnitentiae, significabit sacramentaliter aliquam sanctificationem illius pœnitentis, scilicet expiationem à debito pœnae temporalis. Sic ergò potuisset secundum se institui aliqua oblatio Sacrificij pro actione & ritu consecrandi & ordinandi Sacerdotem; ita ut quando pro aliquo offerretur tale Sacrificium, ille maneret ordinatus & consecratus Sacerdos, ac per consequens illud Sacrificium posset tunc esse simul verum Sacramentum Ordinis.

Respondeo, quidquid sit de possibili, an videlicet in eadem actione seu re materiali simul possint inveniri ratio Sacrificij & Sacramenti, quod facillè admitteremus; equidem non dubitamus, quin rationes illae formaliter distinguantur; ideoque sacrificium quò tale nullatenus dici posse Sacramentum & è conversò. Ratio est manifesta; quia essentia Sacramenti est practica significatio gratiae, essentia verò Sacrificij significatio divinæ excellentiae & nostrae submissionis per cultum, qui Deo in Sacrificio exhibetur. Ut proinde occisio Agni Paschalis fuerit propriè Sacrificium veteris Legis; ipse verò Agnus occisus, ejusque comestio, Sacramentum.

Cæterùm, an Sacrificia expiatoria veteris Legis debuerint appellari Sacramenta, quaestio est de nomine, & idèd non immerò. In Ecclesia nova non solet vocari Sacramentum, nisi illa actio, quae primariò instituta est ad significandam & conferendam in suo usu & applicatione sanctitatem.

Undè Sacrificium novae Legis, quamquam materialiter sumptum pro hostia quae in eo offertur, verè sit & ab omnibus vocetur Sacramentum; imò formaliter in quantum effectivum Corporis & Sanguinis Christi, aliqua ratione dici posset Sacramentum, ut patebit ex dicendis conclus. sequenti; equidem communiter non dicitur: quia ut sic principaliter non est institutum ad internam hominis sanctificationem per collationem gratiae justificantis; sed in signum protestativum summi dominij Dei in vitam & mortem.

Atque hæc sufficiant pro explicatione definitionis seu descriptionis Sacramenti in genere;

videt tamen Suarius; cū immediatè instituantur & referantur ad tribuendum cultu Deo; non sic Sacramenta.

Replicat Lugo non repugnare quòd ipsemet cultus Dei assumatur ut sacramentaliter significet sanctificationem colentis Deum.

11. Quidquid sit de illo; equidem rationes illae distinguuntur formaliter.

An Sacrificia expiatoria veteris legis debuerint appellari Sacramenta, quaestio est de nomine.

genere; progrediamur ad definitionem Sacramenti novæ Legis, quæ talis est.

CONCLUSIO II.

Sacramentum novæ Legis est signum practicum gratiæ sanctificantis, vel gratuiti Dei effectûs.

cum ceteris Sacramentis symbolum esse rei sacre & invisibilis gratiæ formam visibilem: verum illud in ea excellens & singulare reperitur, quod reliqua Sacramenta tunc primum sanctificandi vim habent, cum quis illis utitur; at in Eucharistia ipse sanctitatis auctor ante usum est.

Convenit igitur Eucharistia cum reliquis Sacramentis in eo, quod sit signum rei sacre, sive gratiæ invisibilis, prout hæc significat donum aliquod naturæ superadditum, institutum ad hominis salutem sive sanctificationem; differt autem in principali significato, quod est donum sive gratia substantialis, id est, auctor gratiæ Christus Dominus, cum reliqua Sacramenta principaliter significant gratiam accidentalem, hoc est, inhaerentem seu justificantem.

Illa ergo particula, *gratuitus Dei effectus*, non facit rationem formalem Sacramenti esse multiplicem sive æquivocam; sed solum significat diversitatem specificam aliquorum Sacramentorum, quæ reverà subest; siquidem Eucharistia est Sacramentum permanens; adeoque debet habere effectum permanentem sive subsistentem; cætera autem sunt Sacramenta transeuntia & ita habent effectum transeuntem in suscipiente.

Ex his deducitur alterutram particulam potuisse omitti salvâ bonitate definitionis; per *gratiam* namque potest intelligi & accidentalis & substantialis; atque rursus utraque rectè dicitur *gratuitus effectus*. Majoris itaque claritatis gratiâ Doctor Subtilis utramque gratiam distinctè posuit; idque quæ communis ly *gratia* apud Theologos significat solam gratiam accidentalem.

Fundantur Secundò; quia sic difficulter excluditur à definitione forma consecrationis; quæ si admittatur esse Sacramentum, jam plura erunt Sacramenta quàm septem, contra definitionem Ecclesiæ in Concil. Trident. sess. 7. can. 1. ibi: *Aut esse plura vel pauciora quàm septem* &c.

Respondeo Primò consecrationem fortè non debere excludi. Ita Gabr. 4. dist. 8. q. 1. l. F. in fine ibi: Sed ad dubium cum timore respondeo, quia non legi illud à Doctoribus decisum: non itaque asserendo, sed tanquàm examinandum corrigendumque à peritioribus offero. Consecratio Eucharistiæ est Sacramentum propriè; quia omnes definitiones Sacramenti datæ à Sanctis & Doctoribus sibi conveniunt.

Particula itaque prædicta solum significat diversitatem specificam aliquorum Sacramentorum.

Ostenditur alterutram particulam potuisse omitti, salvâ bonitate definitionis.

13. Impugnatur secundò definitio: quia sic difficulter excluditur forma consecrationis. si non excludatur, non solum septem erunt Sacramenta. Trident. Respondetur primò, Consecrationem fortè non debere excludi. Gabrili.

12.

12. Respicitur ab aliquibus definitio propter additum vel gratuitum Dei effectum. Quia sic, non foret una definitio.

Sed respondet Scotus pluralitatem quantumque vel subjectivam, vel correlativam ad correlativum non obitare quin relatio sit definitio simpliciter.

Sed arguitur hic etiam esse pluralitatem correlativam.

Respondetur, hinc Eucharistiæ differre specie ab alijs Sacramentis.

Quod etiam indicat Concil. Tridentinum.